بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

بەناوی خودای بەخشندە و میهرەبان

سوڕەتی لقمان

الكلمة	تفسير
الم 1	تەنها خودا دەزانێ مانای ئەم پیتانە چیە ؟
تلك	ئەمانە
ءايت	بەلگەکانی

الكتاب	پەرتووكی
الحكيم 2	دانا و كارزانە
هدى	ڕێنماییە
ورحمة	بەزەییە
للمحسنين 3	بۆچاكە كاران
الذين	ئەوانەی
يقمون	بەر پادەكەن
الصلاة	نوێژی
ويؤتون	دەبەخشن
الزكاة	زەكاتی
وهم	ئەوان

لەرۆژی دوایی	بالأخرة
تەنها هەر ئەوان	هم
دڵنیان	يوقنون 4
ئائەو جۆرە کەسانە	أولئك
لەسەر	على
ڕێنماییینە	هدى
لەلایەن	من
پەروەرێنیان	ربهم
ئائەو جۆرە کەسانە	أولئك
تەنها هەر ئەوان	هم
سەرکەوت و سەرفرازن	المفلحون 5

ومن	برێك له
الناس	خەڵكی
من	کەسی وا هەیە
يشتري	دەكڕی
لهو	گاڵتەجاری ، پوچ وبێ بنەما، بێ تام
الحديث	قسە، چیرۆك، بەسەرهات
ليضل	بۆئەوەی تێك بدات، بشێوینی، گومڕابكا
عن	دووری بكاتەوە لە
سبيل	ڕێگای
الله	خودای
بغير	بێجگە لەهەبوونی

علم	شارەزایی
ويتخذها	ڕێگا دەگریتە بەر
هزوا	بەگاڵتە جاری، گەمەی پێدەکا
أولئك	ئائەو جۆرە کەسانە
لهم	بۆیان هەیە
عذاب	سزایەکی
مهين 6	سەر شۆڕ کەر، سووکایەتی
وإذا	هەر کاتێك
تتلى	دەخوێندراوە
عليه	بەسەریدا
ءاياتنا	بەڵگەکانی ئێمە

ولى	پشت هەڵدەكات، پشت تێ دەكا، ڕوو وەرئەگێڕی
مستكبرا	بەلووت بەرزی، بەفیزەوە
كأن	هەروەك بڵێی، وەك بڵێی
لم يسمعوها	گوێی لێ نەببێت، نەیبیستبێت
كأن	هەروەك
فى	لەنێو
أذنيه	هەردوو گوێچكەكانی
وقرا	قوڕ سایی هەبێت
فبشره	تۆ ئەی(محمد)(ص)مژدە بدە، پێی ڕابگەینە
بعذاب	بەسزایەكی
أليم 7	دژوار

إن	بەڕاستی
الذين	ئەوانەی
ءامنوا	باوەڕدارن
وعملوا	کردەوەی، ئاکاری
الصلحات	چاکە
لهم	بۆیان هەیە
جنات	باخەکانی
النحيم	پڕلەخۆش گوزەرانی، پڕ لەنازونیعمەت
خالدين 8	هەمیشەییینە
فيها	لەنێو ئەو باخ وباخاتەی دا
وعد	بەڵێنی

الله	خودای
حقا	ڕاست وڕەوایە
وهو	هەر خودا
العزيز	زاڵە
الحكيم 9	دانایە
خلق	ئافراندویتی ، دروستی کردووە
السماوات	ئاسمانەکان
بغير	بێجگە لە، بەبێ
عميد	کۆڵەکە
ترونها	ئێوە دەیبینن
وألقى	دای کوتاندووە، خستیەسەرێ

في	لەنێو
الأرض	زەوییێدا
رواسى	چیایی گەورە وبڵند
أن	لەمەوودوا، مەبادە
تميد	لەرزە وجموجۆڵ نەکا
بكم	بەئێوە
و	پەرش وبڵاوی کردووە
فيها	لەزەوییێدا
من	لە
كل	هەموو
دابة	پێ ڕۆیەکی

وأنزلنا	دامان بەزاندییە
من	لە
السماء	ئاسمانێ
ماء	ئاوێك
فأنبتنا	ڕوواندمان، شینمان کرد
فيها	لەزەوییێدا
من	لە
كل	هەموو
زوج	جوتێکی
كريم 10	ڕێزدار، بەبەهرە و بەسود
هذا	ئائەمە

خلق	دروستکراوی
الله	خودایە
فأرونی	ئێوەم نیشان بدەن
ماذا	ئاخۆچی
خلق	دروست کردووە
الذین	ئەوانەی
من	لە
دونه	بێجگە لەخودا
بل	نەهەرێ، تێڕوانینی ئەوان هەڵەیە بەڵکو ڕاستیەکەی ئەوەیە
الظلمون	ستەم کاران
فی	لەنێو

ظلال	گومڕایەکی، لێ تێکچوونێکی
مبين 11	ئاشکرادان
ولقد	بەڕاستی
ءاتينا	ئێمە بەخشیمانە
لقمان	لوقمانی کوڕی باعوراٍ دانابووە
الحكمة	دانایی
أن	لەمەوودوا
اشكر	سوپاس گوزاربە
لله	بۆخودای
ومن	هەرکەسێك
يشكر	شوکرانە بژێربی

بەڕاستی نیە	فإنما
شوکرانە بژێربی	یشکر
تەنها بۆخۆیەتی	لنفسه
هەرکەسێ	ومن
سپڵەبی	کفر
بەڕاستی	فإن
خودا	الله
دەوڵەمەندە پێویستی بەشوکرێ نیە	غنی
شایستەی سوپاسە ئەگەرچی سوپاسیشی نەکرێت	12 حمید
وەبیرە خۆت بهێنەوە ئەی(محمد)(ص) لەوکاتەی، لەودەمەی	وإذا
گوتی	قال

لقمان	لوقمانی دانا
لابنه	بۆكوڕی خۆی
وهو	لەحاڵێكدا لوقمان
یعظه	ئامۆژگاری كوڕی خۆی دەكرد
یابنی	ئەی ڕۆڵە
لاتشرك	هاوبەش پەیدا مەكە
بالله	بۆخودا
إن	بەڕاستی شرك
الشرك	هاوبەش پەرستی
لظلم	ستەمێكی
13 عظیم	گەورەیە، مەزنە

ووصينا	ئێمە ئامۆژگاریمان کرد
الإنسان	بۆ ئادەمیزاد
بوالديه	بەچاك ڕەفتاركردن لەگەڵ دایك وباوك، سەبارەت بەدایك وباوك
حملته	ئەو مرۆڤەی هەڵگرتووە
أمه	دایکی
وهنا	کوێرەوەری، بێ توانای، بێ تاقەتی
على	لەسەر
وهن	کوێرەوەری، بێ توانای، بێ تاقەتی
وفصاله	لەشیر کردنەوەی، لەمەمك بڕینەوەی
في	لە
عامين	کۆتای دووساڵان

أن	لەمەودوا
اشكر	سوپاس گوزاربە
لي	بۆمن
ولوالديك	بۆ دایك وباوكت
إلي	هەربۆلای من، تەنهابۆلای منە
المصير 14	گەڕانەوە
وإن	ئەگەر
جاهداك	دایك وباوك هەوڵیان لەگەڵ تۆدا، خۆیان لەگەڵ تۆماندووكرد
علي	لەسەر ئەوەی
أن	لەمەودوا
تشرك	هاوبەش پەرستی بكەیت، بكەیتە هاوبەش پەرست

بی	سەبارەت بەمن
ما	شتێك
ليس	نەبوو
لك	بۆتۆ
به	بەوشتەی
علم	شارەزایی
فلا تطحهما	گوێڕایەڵیان مەکە
وصابجهما	هاوڕێیان بە
فی	لە
الدنيا	دوونیایێ
معروفا	بەچاکە، چاکەیان لەگەڵ دابکە

واتبع	شوێن بکەوە
سبيل	ڕێگای
من	ئەوکەسەی
أناب	گەڕوەتەوە
إلي	بۆلای من
ثم	لەپاشان
إلي	تەنها بۆلای منە، هەربۆلای منە
مرجعكم	گەڕانەوەتان
فأنبئكم	جاپێیتان ڕادەگەینم
بما	بەوشتەی
كنتم	ئێوە ببون لەپێشدا

تعملون 15	دەتان کرد، ئەنجامتان دەدا
يابنى	ئەی ڕۆڵە
إنها	بەڕاستی خراپە، یان چاکە
إن	ئەگەر
تك	بووبوو بە
مثقال	بەئەندازەی
خبة	دەنکێکی
من	لە
خردل	تۆی خەرتەلەیەك
فتكن	بوو بیت لەمەودوا یان ئەو چاکە یان ئەوخراپە
فى	لەنێو

صخرة	بەرد دابیت
أو في	یان لەنێو
السماوات	ئاسمانەكان
أو في	یان لەنێو
الأرض	زەوییێدا
يأت	دەیهێنی
بها	بەو دەنكە خەرتەلەیە
الله	خودا
إن	بەڕاستی
الله	خودا
لطيف	وردبینە

پسپۆڕە	16 خبير
ئەی کوڕیژگەی خۆم	يابنى
بەرپا بکە	أقم
نوێژی	الصلاة
فەرمان بکە	وأمر
بەچاکە	بالمعروف
قەدەغە بکە	وأنه
لە	عن
خراپەی	المنكر
ئارام بگرە	واصبر
لەسەر	على

ما	ئەوشتەی
أصابك	توشت دەبی
إن	بەڕاستی
ذالك	هەرچی ئەوەی پێم گوتی
من	لە
عزم	ویستویەتی، پەسەندی کردووە، گرنگە
17 الأمور	فەرمانەکان، ئەو کارانە
ولاتصعر	وەڕمەگێڕە
خدك	ڕووت، بەلووت بەرزییەوە
للناس	بۆخەڵکی
ولاتمش	مەڕۆ

فى	لەسەر
الأرض	زەوییێدا
مرحا	بەفیز، بەلووت بەرزی
إن	بەڕاستی
الله	خودا
لايحب	خۆشی ناوێت
كل	هەرچی
مختال	خۆهەڵكێش، خۆیان بادەدەن
فخور 18	فەخرڕ بەخۆواكا
واقصيد	شیَ نەبە، سەریع مەبە
فى	لە

مشك	ڕۆویشتن
واغضض	نزم كه
من	له
صوتك	دەنگت
إن	بەڕاستی
أنكر	ناخۆشترین
الأصوات	دەنگەكان
لصوت	بەتەئكید دەنگی
الحمير 19	گوێ درێژە
ألم	ئایا
تروا	نەتان بینیوە

أن	بەڕاستی
الله	خودا
سخر	دەستەمۆی کردوە، ژێر ئەمری کردووە
لكم	بۆئێوە
ما	هەرچ شتێك
فى	لەنێو
السماوات	ئاسمانەکاندایە
وما فى	هەرچی شتێکیش لەنێو
الأرض	زەوییێدایە
وأسبغ	فراوانی کردییە
عليكم	بەسەر ئێوەدا

نعمه	چاكەكانی
ظاهرة	بەرجەستە، ئاشكرا
وباطنه	واتا بەرجەستەنەبی، نهێنی
ومن	بڕیك له
الناس	خەڵكی
من	هی واهەیە
يجادل	دەمە قاڵیێ دەكا
فی	سەبارەت
الله	خودا
بغير	بەبێ ئەوەی
علم	شارەزایی هەبی

ولا هدى	بەبێ ئەوەی ڕێنمونی هەبی
ولا كتاب	بەبێ ئەوەی پەرتوكێكی
20 منير	ڕۆشەنبیری هەبی
وإذا	هەركاتێك
قيل	گوترا
لهم	بۆوان
اتبعوا	شوێن بكەون
ما	ئەوشتەی
أنزل	دایبەزاندووە
اللّٰه	خودای
قالوا	دەڵێن

بل	نەهەرێ، ئێمە شوێنی ئەوشتە ناکەوین کەخودا دایبەزاندییە بەڵکو
نتبع	شوێن کەوتووین
ما	ئەوشتەی
وجدنا	دەستمان کەوت، بینیمان
عليه	لەسەر ئەوشتە
ءاباءنا	باوباپیری ئێمە
أولو	ئەی ئەگەر، با
كان	بووبی لەپێشدا
الشيطان	شەیتان، إبلیس
يدعوهم	بانگی باو باپیرانی کردبی
إلى	بۆ

عذاب	سزایەکی
السعير 21	بلێ سەدار، داگیرساو
ومن	هەرکەسێ
يسلم	ملکەچ بوو
وجهه	دەم وچاوی
إلى	بۆلای
الله	خودای
وهو	لەحاڵێکدا ئەوکەسە
محسن	چاکەکار بوو
فقد	بەڕاستی
استمسك	دەستی گرتووە

بالعروة	بەتەپۆڵکەی ئەڵقە
الوثقا	پتەو بەرز
وإلى	هەربۆلای
الله	خودای
عاقبة	پاشە ڕۆژی
22 الأمور	کاروبارەکانە
ومن	هەرکەسێ
كفر	بێ باوەڕبی
فلايعزنك	بادلّتەنگ نەکا
كفره	بێ باوەڕی وی
إلينا	هەربۆلای ئێمە

مرجعهم	گەڕانەوەیان
فننبئهم	ئێمە پێیان ڕادەگەینین
بما	بەوشتەی
عملوا	کردیانە، ئەنجامیانداوە
إن	بەڕاستی
الله	خودا
عليم	شارەزایە
بذات	بەخاوەنی
العدود 23	دڵەکان
نمتعهم	تام وچێژیان پێدەدەین
قليلا	کەمێك

لەپاشان	ثم
ناچاریان دەکەین	نضطرهم
بۆلای	إلى
سزایەکی	عذاب
ستوور، گران	24 غليظ
بەتەئکید ئەگەر	ولئن
پرسیاریان لێ بکەی ئەی(محمد)(ص)	سألتهم
کێ	من
دروستی کردووە	خلق
ئاسمانەکان و	السماوات
زەوی	والأرض

عربي	کوردی
ليقولن	بەتەئکید ئەوان دەڵێن
الله	خودا دروستی کردووە
قل	ئێژە ئەی(محمد)(ص)
العمد	سوپاس
لله	بۆخودای
بل	نەهەرێ ئەوەی ئەوان ئەنجامی دەدەن هیچ بنەمایەکی نیە بۆگەیشتن بەڕاستی بەڵکو
أكثر هم	بەشی زۆریان
25 لايعلمون	شارەزاییان نیە
لله	هی خودایە، بۆخودایە، موڵکی خوایە
ما	هەرشتێك

لەنێو	فی
ئاسمانەکان و	السماوات
زەوییێدابی	والأرض
بەڕاستی	إن
خودا	الله
تەنها هەر خودا	هو
دەوڵەمەندە، بێ پێویستە	الغنی
شایستەی سوپاسە ئەگەرچی سوپاسیشی نەکرێ	26 العمید
خۆئەگەر	ولو
بەڕاستی هەرچی	أنما
لەنێو	فی

الأرض	زەوییێدایە
من	لە
شجرة	هەردرەختێك
أقلام	بیان کەیت بەپێنوس
والبحر	ئاوی دەریاش
يمده	بەوپان وپۆڕیە وبەوپەرش وبڵاوییە
من	لە
بعده	دوای بڕان، دوای خەڵاس بوون
سبعة	حەفت
أبحر	دەریا
ما نفدت	نابڕێت خەڵاس نابی

كلمات	وشەكانی
الله	خودای
إن	بەڕاستی
الله	خودا
عزيز	زاڵە، هیچ شتێكی بێ توانا ناكات
حكيم 27	دانایە، كارزانە هیچ شتێك لەزانیاری خودا دەرناچی
ما خلقكم	دروستكردنتان
ولا بحثكم	زیندو بوونەوەشتان
إلا	تەنها
كنفس	وەك دروستكردن وزیندو بوونەوەی كەسێكە

واحدة	یەك دانەیە
إن	بەڕاستی
الله	خودا
سميع	بیسەرە، هەموو بیسروێکی دەبیسی
بصير 28	بینەرە، هەموو بینراوێکی دەبینی
ألم تر	ئایا نەت بینیوە
أن	بەڕاستی
الله	خودا
يولج	تێکەڵ کێشی کردووە
اليل	شەو
فى	بۆناو

النهار	ڕۆژی
ويولج	تێکەڵ کێشی کردووە
النهار	ڕۆژیش
فى	بۆنێو
اليل	شەو
وسخر	دەستەمۆی کردووە، ژێر دەستی کردووە
الشمس	خۆر و
والقمر	مانگ
كل	هەرکامێك لەمانە
يجرى	دەڕۆن
إلى	بۆ

أجل	کاتێکی
مسمى	ناوبراو، دیاریکراو
وأنا	بەڕاستی
الله	خودا
بما	بەوشتەی
تعملون	دەیکەن، ئەنجامی دەدەن
خبير 29	پسپۆڕە
ذالك	ئەوەی باسکرا لە پەرش وبڵاوی زانستی خودا گژگیری هێز وتوانا وداهێنەرە سەرسوڕهێنەرەکانی کەتایبەت مەندی پەروەردگار یەتین
بأن	بەهۆی ئەوەی بەڕاستی
الله	خودا

هو	تەنها هەر ئەو
الحق	دەرخستنی ڕاستیە
وأن	بەڕاستی
ما	ئەوشتەی
يدعون	بانگ دەكرێن
من	لە
دونه	بێجگە لەوەی
الباطل	پوچەڵە، فشلە، نەزۆكە
وأن	بەڕاستی
الله	خودا
هو	تەنها هەر ئەو

العلى	لەهەموو شتێ بەرزترە
30 الكبير	توانای بەسەر هەموو شتێك دا هەیە
ألم تر	ئایا نەتبینیوە
أن	بەڕاستی
الفلك	کەشتی
تجرى	دەڕوا
فى	لەناو
البحر	دەریادا
بنعمت	بەهۆی چاکەی
الله	خودایە
ليريكم	بۆئەوەی نیسانی ئێوەبد

من	له
ءاياته	بەڵگەکانی خۆی
إن	بەڕاستی
في	سەبارەت بە
ذالك	ئەوەی باسکرا
لأيات	بەتەئکید چەندین بەڵگەن
لكل	بۆهەموو
صبار	ئارمگرێکی
شكور 31	سوپاس گوزار
وإذا	هەرکاتێك
غشيهم	ئەوانی داپۆشین

موج	شەپۆڵێکی گەورە
كالظلل	وەکو چارچە چیایەکی بڵند وبێسێبەر
دعوا	بانگ دەکەن
الله	خودای
مخلصين	دڵسۆزدەبن
له	بۆخودای
الدين	سەبارەت بەئاین
فلما	لەکاتێکدا
نجاهم	ڕزگارمان کردن
إلى	بۆلای
البر	وشکای

فمنهم	هەندێك لەوان
مقتصد	مام ناوەونجین، لەسەر ڕێگای ڕاست دەمێنێتۆوە
وما	نیە
يجحد	بێ باوەڕبی، ئین کاریێ بکا
بأياتنا	بەبەڵگەکانی ئێمە
إلا	مەگەر
كل	هەرچی
ختار	زۆردار
كفور 32	سپڵە
يأيها	هۆ ئەی
الناس	خەڵکینە

اتقوا	پارێزگاری بکەن
ربكم	لەپەروەرێنتان
واخشوا	بترسێ
يوما	لەڕۆژێکی
لايجزی	وەباڵی لەسەر نیە
والد	هیچ بابێك
عن	لەجیاتی
ولده	ڕۆڵەی
ولامولود	وەنە مناڵیش
هو	مناڵ
جاز	سودی نابێ

عن	لەجیاتی
والده	بابی
شیئا	هیچ شتەك
إن	بەڕاستی
وعد	بەڵێنی
الله	خودای
حق	ڕاست وڕەوایە
فلا تغرنكم	بائێوە فریو نەدا
الحياة	ژیانی
الدنيا	دوونیایێ
ولا يغرنكم	بائێوە فریو نەدات

سەبارەت بەخوا، دەربارەی خوا	بالله
شتە فریودەرەکان	33 الغرور
بەڕاستی	إن
خودا	الله
لەلای خۆی	عنده
زانستی، زانیاری	علم
ڕۆژی دوایی	الساعة
دابەزاندنی، باراندنی	وینزل
بارانێ	الغین
دەزانی	ویعلم
ئەوشتەی	ما

فی	لەنێو
الأرحام	منداڵدانی ئافرەتاندایە، زك پڕان
وما تدری	نازانی
نفس	هیچ دەروونێك
ماذا	چی
تکسب	دەكات
غدا	بەیانی
وما تدری	نازانی
نفس	هیچ دەرونێك
بأی	لەكام
أرض	خاكدا

تموت	دەمری
إن	بەڕاستی
اللّٰه	خودا
عليم	شارەزایە
خبير 34	پسپۆڕە

